

PROfijt

van sponsoring en
vriendenstichting

A. SPONSORING

1. Inleiding

Scholen in het primair en voortgezet onderwijs krijgen steeds vaker te maken met sponsoring. Sponsoring is een mooie gelegenheid voor de school om de maatschappij dichterbij de leerling te brengen. Sponsoring biedt kansen, maar ook bedreigingen. Het kan een uitkomst zijn om extraatjes van te betalen. Maar er zijn ook risico's aan verbonden. Leerlingen zijn makkelijk te beïnvloeden: het is dus belangrijk dat sponsoring zorgvuldig gebeurt. Ook moet sponsoring een gezonde en verantwoorde leefstijl aanmoedigen.

2. Convenant

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft samen met onderwijsorganisaties en andere belangenorganisaties begin 2009 opnieuw een convenant gesloten waarin afspraken voor sponsoring in het primair en voortgezet onderwijs zijn vastgelegd. Het convenant is niet bedoeld om sponsoring te bevorderen of te bestrijden en geeft geen aanwijzingen met welke bedrijven al dan niet een sponsorovereenkomst aangegaan mag worden. Het geeft aan onder welke voorwaarden sponsoring kan plaatsvinden. Die voorwaarden zijn in deze beleidsnotitie verwerkt.

3. Uitgangspunten

Er kan en mag sprake zijn sprake van samenwerking tussen scholen en bedrijven die ten goede komt aan het leer- en ontwikkelingsproces van de leerlingen.

Deze samenwerking impliceert ook sponsoring, en het is van belang om die sponsoring aan heldere regels en afspraken te binden. Deze regels en afspraken voorzien er in ieder geval in dat geen vormen van sponsoring ontstaan die een negatief effect hebben op de geestelijke en/of lichamelijke ontwikkeling van leerlingen.

Het is wenselijk dat voor bedrijven hun maatschappelijke betrokkenheid voorop staat als zij onze scholen sponsoren.

De scholen gaan op een zorgvuldige en voor alle betrokkenen transparante wijze met sponsoring om.

4. Reglement SPONSORING PRO8

Artikel 1 Definities.

In dit reglement wordt verstaan onder:

Leerlingen: leerlingen van de scholen die ressorteren onder de stichting PRO8.

Sponsoring: Geldelijke en/of materiële bijdragen, niet gebaseerd op de onderwijswetgeving, niet zijnde de ouderbijdragen, niet zijnde subsidies van charitatieve instellingen of de overheid,

indien het bestuur daarbij, al dan niet uit eigen beweging, in welke vorm dan ook verplichtingen op zich neemt waarmee de leerlingen in schoolverband (bijvoorbeeld binnen de schooltijden, het overblijven daaronder begrepen of naschoolse activiteiten die onder verantwoordelijkheid van de school worden georganiseerd) worden geconfronteerd.

Donatie: Geldelijke en/of materiële bijdragen, niet gebaseerd op de onderwijswetgeving en niet zijnde de ouderbijdragen, waarvoor het bestuur geen tegenprestatie levert. In het geval van een donatie kan het bestuur uit eigen beweging overgaan tot het leveren van een tegenprestatie. In dat geval is er sprake van sponsoring in de zin van dit reglement.

Reclame(uiting): Iedere openbare aanprijzing van goederen, diensten, of denkbeelden (tezamen: producten). Onder reclame(uiting) wordt mede verstaan het vragen van diensten. Van een openbare aanprijzing is sprake indien leerlingen en leraren hiermee worden geconfronteerd.

Reclamecode: Regels waaraan reclame moet voldoen en waaraan reclame wordt getoetst door de Reclame Code Commissie.

Klachtencommissie: De klachtencommissie op grond van artikel 14 van de Wet op het primair onderwijs.

Reclame Code Commissie: De door de Stichting Reclame Code ingestelde klachtencommissie die beoordeelt of adverteerders en anderen die verantwoordelijk zijn voor het maken van reclame, zich aan de Reclame Code hebben gehouden.

Toelichting:

Bij sponsoring gaat het om geld, goederen of diensten die door de sponsor worden verstrekt aan een bestuur, directie, leraren, niet-onderwijzend personeel of leerlingen, waarvoor door de sponsor een tegenprestatie wordt verlangd waarmee leerlingen of hun ouders in schoolverband worden geconfronteerd. Betrokkenen zullen erop moeten toezien dat de door de sponsor verlangde tegenprestatie niet onevenredig is ten opzichte van de sponsoring.

Indien geld, goederen of diensten door derden worden verstrekt aan het bestuur, directie, leraren, niet- onderwijzend personeel of leerlingen, waarvoor geen tegenprestatie wordt verlangd, is er sprake van een donatie. Echter, als het bestuur, directie, leraren, niet-onderwijzend personeel of leerling uit eigen beweging overgaat tot het leveren van een tegenprestatie is er wel sprake van sponsoring in de zin van dit convenant.

Het bestuur is te allen tijde verantwoordelijk voor hetgeen in schoolverband (dat wil zeggen binnen het verband van de schoolorganisatie) geschiedt. Dat is ook het geval als bijvoorbeeld een los van het bestuur staande vereniging of stichting van ouders voor de school een sponsor weet te vinden en daartoe een sponsorovereenkomst aangaat die met zich mee brengt dat de sponsor een tegenprestatie vraagt waarmee leerlingen of hun ouders binnen het verband van de schoolorganisatie worden geconfronteerd.

Ook al gaat het bestuur in een dergelijk geval zelf niet rechtstreeks een verplichting aan jegens de sponsor, er kan wel worden gesproken van een afgeleide verplichting voor het bestuur die voortvloeit uit de sponsorovereenkomst. Het bestuur zal immers moeten toestaan dat in schoolverband een bepaalde tegenprestatie wordt geleverd en moet derhalve bepalen of het verantwoord is om leerlingen of hun ouders met de tussen de sponsor en de ouders afgesproken tegenprestatie te confronteren.

Wat betreft dit reglement gaat het niet alleen om tegenprestaties die ten behoeve van de sponsor gedurende schooltijden worden geleverd. Ook kan het bijvoorbeeld gaan om tegenprestaties die moeten worden geleverd tijdens buitenschoolse activiteiten die onder verantwoordelijkheid van het bestuur plaatsvinden. Essentieel in deze is immers de verantwoordelijkheid van het bestuur waaraan ouders hun kinderen hebben toevertrouwd.

Bij sponsoring kan bijvoorbeeld worden gedacht aan:

a. Gesponsorde lesmaterialen:

Bedrijven en organisaties bieden scholen lesmaterialen aan, zoals lesboekjes, video's, folders, posters en spellen.

b. Sponsors van activiteiten:

Voor het organiseren van schoolfeesten, sportdagen, excursies, projectweken en schoolreisjes wordt gebruik gemaakt van sponsors, al dan niet afkomstig uit de directe schoolomgeving.

c. Sponsors van gebouw / inrichting (computer)apparatuur

Er zijn scholen die via sponsoring een ruimte verbouwen, apparatuur aanschaffen of een deel van de exploitatie bekostigen (bijvoorbeeld door een leslokaal te laten sponsoren). Ook kan er sprake zijn van de sponsoring van cateringactiviteiten.

Bij tegenprestaties kan bijvoorbeeld worden gedacht aan:

a. Advertenties:

Scholen bieden de mogelijkheid om te adverteren, bijvoorbeeld in hun schoolkrant, de schoolgids, of op de zogenaamde "schoolboards".

b. Uitdelen van producten:

Winkels, bedrijven en instituten delen op school producten uit om leerlingen of hun ouders deze producten te laten proberen. Ook het aanprijzen van goederen of diensten kan voorkomen.

Tegenprestaties worden vaak gevraagd in de vorm van reclame-uitingen, maar dat hoeft uiteraard niet altijd. Zie ook de toelichting op artikel 7.

Artikel 2. Vereist draagvlak

Voor een beslissing inzake sponsoring dient binnen de schoolorganisatie en tussen de school en de bij de school betrokkenen draagvlak te zijn. Het moet altijd voor een ieder kenbaar zijn dat er sprake is van sponsoring. Er wordt gehandeld overeenkomstig de spelregels van dit reglement en het sponsoringbeleid van de stichting PRO8 en de in het onderwijs voor sponsoring geldende wettelijke voorschriften.

Toelichting:

Onder de voor sponsoring en donaties geldende wettelijke voorschriften wordt het volgende verstaan:

De gehele medezeggenschapsraad, heeft op grond van artikel 10 van de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS) een instemmingsbevoegdheid over de

aanvaarding van materiële bijdragen of geldelijke middelen wanneer het bestuur verplichtingen op zich neemt waarmee de leerlingen binnen de schooltijden/het onderwijs en tijdens de activiteiten die worden georganiseerd onder verantwoordelijkheid van het bestuur, alsmede tijdens het overblijven, zullen worden geconfronteerd.

Daarnaast dient het bestuur op de stichtingswebsite het beleid op te nemen ten aanzien van de aanvaarding van sponsoring (artikel 12 WPO). En tenslotte dienen ouders en verzorgers in de schoolgids geïnformeerd te worden over de wijze waarop de school (de stichting) omgaat met bijdragen die door middel van sponsoring zijn verkregen (artikel 13 WPO).

Op grond van artikel 10 WMS heeft de medezeggenschapsraad een instemmingsbevoegdheid met betrekking tot het vaststellen of wijzigen van het schoolplan.

Verder heeft het ouderdeel van de medezeggenschapsraad op grond artikel 13 (PO) een instemmingsbevoegdheid waar het gaat om het vaststellen of wijzigen van de schoolgids. Het voorstel over de schoolgids wordt op grond van artikel 8 lid 6 WMS tegelijkertijd ter kennisneming aan de personeelsgeleding van de medezeggenschapsraad gestuurd. Daarbij wordt ook een overzicht verstrekt van de beweegredenen voor het voorstel, de gevolgen die de uitwerking van het voorstel naar verwachting zal hebben voor personeel, ouders, leerlingen en van de naar aanleiding daarvan genomen maatregelen.

Tenslotte heeft de gehele medezeggenschapsraad op grond van artikel 11 WMS een adviesbevoegdheid over een voorgenomen besluit van het schoolbestuur over het aangaan, verbreken of belangrijk wijzigen van een duurzame samenwerking met een andere instelling zoals bijvoorbeeld de samenwerking met een sponsor. Deze samenwerking wordt overeengekomen via een (sponsor)overeenkomst

Volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs moeten scholen zich verantwoorden over alle baten. Dit betekent dat scholen in het financieel jaarverslag ook informatie dienen te verstrekken over de omvang van de financiële middelen die door sponsoring en donaties worden verkregen . In de Regeling structurele gegevenslevering WPO/WEC zijn sponsorgelden gespecificeerd naar instelling en bovenschools niveau.

Artikel 3. Taak en doelstelling scholen

Sponsoring moet verenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taak en doelstelling van onze scholen. Er mag geen schade worden berokkend aan de geestelijke en/of lichamelijke gesteldheid en ontwikkeling van leerlingen. Zo mogelijk wordt bevorderd dat scholen en bedrijven bij het afsluiten van sponsorovereenkomsten een gezonde leefstijl van kinderen mogelijk,

gemakkelijk en aantrekkelijk maken. Het bevorderen van gezond gedrag is immers een van de kerndoelen van het onderwijs.

Sponsoring moet in overeenstemming zijn met de goede smaak en het fatsoen. Zo mag sponsoring niet appelleren aan gevoelens van angst of bijgelovigheid of misleidend zijn. De sponsor mag geen voordeel trekken uit onkunde of goedgelovigheid van leerlingen.

Artikel 4. Positie scholen

Sponsoring mag niet de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van het onderwijs, de scholen en de daarbij betrokkenen in gevaar brengen.

Artikel 5. Onderwijsinhoud

Sponsoring mag niet de onderwijsinhoud beïnvloeden, dan wel in strijd zijn met het onderwijsaanbod en de door de school en het schoolbestuur aan het onderwijs gestelde kwalitatieve eisen. Zo mag in lesmaterialen en leermiddelen geen (impliciete) reclame voorkomen en mag daarin geen sprake zijn van onvolledige of subjectieve informatie. Indien er op een andere wijze in schoolverband reclame wordt gemaakt, mag dit de leerlingen niet stimuleren tot een ongezonde leefstijl en/of gevaarlijke activiteiten.

Artikel 6. Continuïteit

De continuïteit van het onderwijs mag niet in gevaar komen doordat op enig moment sponsormiddelen wegvallen. Het uitvoeren van de aan de school wettelijk opgedragen kernactiviteiten mag niet afhankelijk worden van sponsormiddelen.

Toelichting artikelen 3 t/m 6:

De uitgangspunten die in de artikelen 3, 4, 5 en 6 zijn opgenomen, hebben betrekking op de taak, doelstelling, en de positie van de scholen, de onderwijsinhoud en de continuïteit van het onderwijs. De genoemde uitgangspunten spreken voor zich. Enkele concrete voorbeelden van situaties, waarin het betwistbaar is of een tegenprestatie die door de sponsor wordt verlangd, moet worden aanvaard:

- Sponsoring mag niet appelleren aan gevoelens van angst of bijgelovigheid of misleidend zijn. De sponsor mag geen voordeel trekken uit onkunde of goedgelovigheid van leerlingen. Voorts moet rekening gehouden worden met het bevattingsvermogen en verwachtingspatroon van leerlingen. Bijvoorbeeld bij het uitreiken van sponsorproducten als prijzen of als beloning vermelden dat er sprake is van sponsorreclame.

- Bij de aanschaf van computerapparatuur mag geen sprake zijn van aanvullende verplichte afname van software bij de sponsor of van een verbod op het gebruik van software van een ander bedrijf dan dat van de sponsor.
- In lesmaterialen mag geen (impliciete) reclame voorkomen en daarin mag geen sprake zijn van onvolledige of subjectieve informatie.
- Indien er op een andere wijze in schoolverband reclame wordt gemaakt, mag dit de leerlingen niet stimuleren tot een ongezonde leefstijl en/of gevaarlijke activiteiten, noch mag dit leerlingen aanmoedigen om ouders te stimuleren producten of diensten af te nemen van de sponsor1 .
- Bij sponsoring met het oog op de bouw, inrichting en exploitatie van de school mag in geen geval bemoeienis van de sponsor ontstaan met de onderwijsinhoud of de organisatie van het onderwijs of met de bouw, inrichting en exploitatie zelf, anders dan een niet-voorwaardelijke, neutrale, en adviserende.
- Sponsoring van cateringactiviteiten mag niet van invloed zijn op de tijdsindeling van de school, zoals bijvoorbeeld het onnodig verlengen van de pauze ter verhoging van de consumptie.

Artikel 7. Klachten

Klachten over sponsoring kunnen gemeld worden bij de klachtencommissie als bedoeld in artikel 1. Klachten over de inhoud van concrete reclame-uitingen kunnen worden ingediend bij de Reclame Code Commissie.

Toelichting:

Bevoegde gezagsorganen zijn op basis van de WPO, WEC en WVO verplicht een klachtenregeling te treffen, waarin voorzien wordt in een klachtencommissie en waarin zowel de wijze waarop een klacht ingediend kan worden als de procedure waarmee de klacht behandeld wordt zijn vastgelegd. Bij deze klachtencommissie kunnen leerlingen, ouders / verzorgers, en personeel klachten indienen over beslissingen van het bestuur en personeel, waaronder dus ook beslissingen over sponsoring. Het kan hier onder meer betreffen de beslissingen van het bestuur om gebruik te maken van sponsoring, de uitingsvormen van sponsoring, de door het bestuur toegezegde tegenprestaties voor sponsorgelden, de aard van de sponsor, alsmede de wijze waarop door middel van sponsoring verkregen middelen in de school worden ingezet.

Tegenprestaties worden vaak gevraagd in de vorm van reclame-uitingen, maar dat hoeft uiteraard niet altijd. Ten aanzien van reclame-uitingen is in Nederland reeds het nodige geregeld. Zo bevatten bijvoorbeeld de wet misleidende reclame, de warenwet en de tabakswet bepalingen over reclame. De Stichting Reclame Code is een stichting waarin organisaties deelnemen die op enigerlei

wijze bij (het maken van) reclame betrokken zijn en die tot doel heeft ervoor te zorgen dat in Nederland op verantwoorde wijze reclame wordt gemaakt.

Deze stichting heeft een reclame code opgesteld en vervolgens de reclame code commissie ingesteld waar men klachten over de inhoud van reclame kan inbrengen.

Artikel 8. Transparantie

Uitgangspunt is dat scholen die gebruik maken van het middel sponsoring er voor zorgen dat alle betrokkenen bij de school voldoende geïnformeerd worden over de beslissingen aangaande sponsoring. Scholen maken de door hen verkregen sponsormiddelen gescheiden zichtbaar in de jaarrekeningen.

Toelichting:

De stichting PRO8 verklaart zich ervoor in te spannen dat scholen die van sponsoring gebruik maken, dat op een verantwoorde en voor alle betrokkenen transparante wijze zullen doen. Dat vereist in de eerste plaats dat het bevoegde gezag alle bij de stichting betrokkenen, zoals leerlingen / ouders / verzorgers en personeel, voldoende informeren over beslissingen omtrent sponsoring. Daarbij kan gedacht worden aan in de toelichting op artikel 7 genoemde beslissingen.

Daarnaast worden de door middel van sponsoring verkregen middelen gescheiden zichtbaar gemaakt in de jaarrekeningen. Om alle bij de school betrokkenen een helder inzicht te verschaffen in de mate waarin een school van sponsoring gebruik maakt, dient een duidelijke scheiding tussen de van rijkswege verkregen middelen en sponsormiddelen aangebracht te worden, en dient deze jaarrekening voor MR'en en GMR toegankelijk te zijn.

Artikel 9. Evaluatie en controle.

De werking van dit reglement zal eind 2018 worden geëvalueerd door MR'en, GMR en directies. Daarbij zal in elk geval worden geïnventariseerd op welke wijze hetgeen in de beleidsnotitie en het reglement is vastgelegd door scholen is gehanteerd.

Toelichting:

De overheid heeft een rol als handhaver van wet- en regelgeving. De inspectie van het onderwijs zal in op basis van een steekproef van schoolgidsen en schoolplannen onderzoek uitvoeren naar de naleving van de wettelijke bepalingen ten aanzien van sponsoring. Het onderzoek richt zich specifiek op de vraag of scholen in het schoolplan hun beleid ten aanzien van sponsoring hebben omschreven en of de schoolgids informatie bevat over de wijze waarop het bestuur omgaat met deze bijdragen en of de volledige medezeggenschap heeft ingestemd met de aanvaarding van de bijdragen, indien verplichtingen worden aangegaan waarmee leerlingen worden geconfronteerd. Indien een schoolbestuur

deze wettelijke verplichtingen uit de WPO, WVO en WMS niet of onvoldoende naleeft, zal de inspectie dit bestuur daarop aanspreken en de opdracht geven dat alsnog aan de verplichtingen wordt voldaan.

De WMS kent het instrument van een bekostigings sanctie bij niet-naleving van de wettelijke voorschriften uit deze wet. Zo nodig zal de overheid overgaan tot gepaste en proportionele bekostigings sancties. Indien blijkt dat scholen herhaaldelijk de wettelijke verplichtingen inzake sponsoring niet naleven, en het om forse sponsorbedragen in relatie tot de bekostiging gaat, wordt een bekostigings sanctie – in de vorm van een inhouding op de rijksvergoeding - toegepast.

Artikel 10. Werkingsduur

Dit reglement treedt in werking op 1 januari 2016 en eindigt op 1 januari 2019.

---

5. Werkwijze:

1. Indien zich de mogelijkheid tot sponsoring voordoet, legt de directeur van de school een voorstel voor aan de MR van de school. In dit voorstel is opgenomen: hoogte of aard van de sponsorbijdrage, gegevens van de sponsor, tegenprestatie die geleverd wordt door de school, periode waarin de sponsoring plaatsvindt, voorwaarden waaronder sponsoring plaatsvindt, doel van de sponsorbijdrage, consequenties voor school, leerlingen, personeel en ouders. Als de ouderraad of een werkgroep sponsoring wenst, dan wordt dit via de directeur aan de MR voorgelegd.
2. De MR beoordeelt het voorstel aan de hand van de criteria van de beleidsnotitie "PROfijt van sponsoring en vriendenstichting" en het reglement sponsoring. Indien de MR bezwaar heeft tegen de sponsoring en dit bezwaar is onderbouwd op basis van de beleidsnotitie / reglement, dan wordt de sponsoractiviteit niet uitgevoerd.
3. Bij goedkeuring wordt de activiteit uitgevoerd en aan het einde van het traject geëvalueerd door de MR en de directeur.
4. Sponsorgelden worden gestort op een rekening, die voor de accountant van de stichting PRO8 in te zien is. De CABO wordt op de hoogte gebracht van de sponsorfinanciën.
5. De sponsoractiviteiten worden op de website en in de nieuwsbrief van de school bekend gemaakt.

B. Stichting “Vrienden van basisschool.....”

Het is mogelijk een Stichting “Vrienden van basisschool.....” op te richten met het doel om extra gelden en goederen ten behoeve van het onderwijs op de betreffende school te verkrijgen. Dit geschiedt in de vorm van donaties. Kenmerk van een donatie is, dat er geen tegenprestatie verwacht of geleverd wordt (zie de definities in het sponsorreglement).

Donaties vervangen niet de vrijwillige ouderbijdrage. De ouderbijdrage wordt voornamelijk besteed aan de organisatie van festiviteiten, zoals sinterklaasfeest, kerstfeest of schoolreisje.

Donaties aan de vriendenstichting kunnen worden gebruikt voor de aanschaf van materiële extra’s, personele kosten (extra uren formatie) en andere activiteiten zoals voorstellingen, excursies. De school verzorgt de aanschaf of organisatie.

Het bestuur is te allen tijde verantwoordelijk voor hetgeen in schoolverband (dat wil zeggen binnen het verband van de schoolorganisatie) geschiedt. Dat is ook het geval als bijvoorbeeld een los van het bestuur staande stichting “Vrienden van” donaties verwerft ten behoeve van de school.

Er is dan sprake van een afgeleide verplichting voor het bestuur. Het bestuur zal immers verantwoordelijkheid dragen voor de geleverde materialen e.d. Denk hierbij aan vervanging, veiligheid, onderhoud, personele consequenties zoals benoemingsverplichtingen. Essentieel in deze is te allen tijde de verantwoordelijkheid van het bestuur waaraan ouders hun kinderen hebben toevertrouwd.

6. Stichtingsvorm.

“Vrienden van” wordt bijna altijd in de vorm van een stichting opgezet. Dit voorkomt dat de gelden opgenomen moeten worden in de financiële jaarstukken van het bestuur van de school. Het geeft tevens enige status en structuur aan een dergelijk initiatief. Ook is de onafhankelijkheid gegarandeerd.

In een bijlage is een voorbeeld van een stichtingsakte opgenomen. De kosten van voor de oprichtingsakte komen voor rekening van het bestuur. Kosten voor wijzigingen van de statuten zijn voor rekening van de stichtingen zelf.

7. Werkwijze oprichting.

Het in- en oprichten van een vriendenstichting geschiedt op initiatief van de directeur van de school en alleen als het bestuur en de volledige MR instemming heeft verleend. De MR wijst de eerste drie bestuursleden aan, die de stichting oprichten door de statuten notarieel te laten vastleggen. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van het voorbeeld in de bijlage. De MR houdt toezicht op de juiste uitvoering van de statuten.

De stichting heeft een postbox op de school, waar ouders ideeën en wensen kunnen inleveren.

8. Voorbeeldtekst voor website / schoolgids:

Sponsoring.

Sponsoring is een mooie gelegenheid om de maatschappij dichter bij de leerling te brengen. Sponsoring biedt kansen, maar ook bedreigingen. Het kan een uitkomst zijn om extraatjes van te betalen. Maar er zijn ook risico's aan verbonden: leerlingen zijn gemakkelijk te beïnvloeden. Het is dus belangrijk dat sponsoring zorgvuldig gebeurt. De stichting PRO8 heeft – in samenspraak met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) – de beleidsnotitie "PROfijt van sponsoring en vriendenstichting" opgesteld als leidraad voor het beoordelen van sponsoractiviteiten.

De beleidsnotitie vindt u op de website van de stichting (www.pro8.nu).